

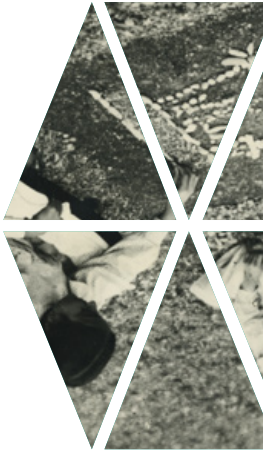
A finals del segle XIX i principis del XX a la fi es varen començar a obrir les universitats a les dones. I moltes dones aprofitaren per estudiar magisteri. Es molt emotiu conèixer les vivències de les mestres espanyoles, algunes integrants del moviment conegut com «las Sinsombrero», perquè s'alliberaren dels grans barrets en públic,

A partir del segle XVIII aquesta reivindicació va ser un clamor. Dones fonamentals en la lluita pels drets de les dones d'aquella època, com Mary Wollstonecraft, Olympia de Gouges i Flora Tristan es varen queixar amarargament de no haver pogut accedir al coneixement formal, de l'altre, en tenien més que suficient i ho varen demostrar en els seus escrits.

totals els obstacles varen poder accedir al coneixement, curiosament, totes tenien pares liberals.

Per això, durant segles a les dones se'ls va prohibir estudiar i ensenyar. Perquè per ensenyar primer s'ha d'estudiar i aprendre. Rousseau, filòsof il·lustrat –però també molt patrarcal– ja va sentenciar en la seva obra *Emilio* que les dones només havien d'aprendre el que servis per als interessos i l'entreteniment dels homes. Així, no podien aspirar a res més que aprendre a ser bones mestresses de casa i bones cristianes. Als homes, se'ls reservava el saber i el coneixement. Més mèrit tenen, aleshores, les dones que malgrat tots els obstacles varen poder accedir al coneixement, totes

Les dones varem ser apartades de l'ensenyament formal fins a principis del segle XX. La raó és ben clara i moltes dones així ho denunciaren: el saber fa lliures les persones. Les dones necessitem la mateixa educació que els homes per aconseguir la igualtat de drets.

EXPOSICIÓ DONES EXCEPCIONALS DINTRE DEL CAMP DE L'EDUCACIÓ

Consell de Mallorca

Campanya
**Mallorca
té nom
de dona**

Direcció Insular d'Igualtat
Departament de
Participació Ciutadana i Presidència
Consell de Mallorca

Aquesta exposició ens convida a conèixer una mica més a algunes d'aquestes "Dones Excepcionals al camp de l'educació" que van lluitar per la igualtat real i ens convida a comprometre'ns amb el femini com a essència de les nostres vides.

Un pilar del feminisme és la consolidació del principi d'igualtat a través de l'educació sense límits; principi que va potenciar la institució Lliure d'Ensenyament, sent precisament l'educació, el motor real d'emancipació, de llibertat, amb criteris i veu pròpia. Es un tipus de dona nova que viatja, treballa i està capacitada per a exercir qualssevol responsabilitat professional, política o social.

Nina Parrón Mate
Directora insular d'Igualtat

es tallaren els cabells i s'escurçaren la falda. Dones que estaven a l'avantguarda social, lliurades, compromeses en la tasca d'ensenyar a «les noves persones».

Dins de la campanya *Mallorca té nom de dona*, ressaltarem la figura de Clara Hammer, muntarem una taula rodona sobre la seva faceta de pedagoga a Pollença i la compararem amb altres figures femenines importants en aquest camp. Alhora, varem organitzar una exposició que ha resultat tot un èxit i que està recorrent tota la nostra geografia. I, si això ha estat possible, és gràcies a dones tan incondicionals i compromeses com Angels Cardona i Cristina Ferrer, que mai diuen NO a col·laborar en projectes feministes, de forma totalment desinteressada.

M. Cristina Ferrer González
Mestra i investigadora

CLARA HAMMERL

(1858- 1931)

Va néixer a Bromberg (Prússia), el 2 maig 1858. Amb 28 anys ja impartia un curs de llengua alemanya a la Universitat de Berlín i un dels seus alumnes era Guillem Cifre (abans Coll). Va morir al petit poble argentí de Rufino el 9 d'octubre del 1931.

Pionera i referent en el desenvolupament de la igualtat de gènere que va crear, al costat de Guillem Cifre, la "Institució d'Ensenyament de Pollença" (1879) amb classes nocturnes per potenciar una educació universal, laica, coeducativa i innovadora, tant a infants com a persones adultes en acabar la seva jornada laboral. A l'any següent funden la Caixa d'Estalvis de Colònia, amb un mètode educatiu que pretendre ensenyar a estalviar, convertint-se en una alternativa a usurers i prestadors. Una caixa rural al servei del poble, i varen fomentar l'associacionisme. Es convertí en la primera dona directora d'una institució financera a tot l'estat Espanyol (1908).

ROSA SENSAT I VILÀ

(1873-1961)

Va néixer al Masnou, el 17 de juny de 1873. Va realitzar els estudis de magisteri a l'Escola Normal de Barcelona i els superiors a l'Escola Central de Madrid per a poder exercir de Professora de Mestres. Es casa i tenen una filla, Angeleta Ferrer Sensat, que serà impulsora de la renovació pedagògica al costat de Marta Mata i Garriga.

Va defensar una educació integral, on la natura i l'experimentació eren essencials, exercint la docència en diverses escoles catalanes: Girona, Sant Martí dels Provençals, Unitària de la Diagonal i a l'Escola Municipal del Bosc.

Va estar vinculada al feminisme català del primer terç de segle.

El 1939 se la considera "vermella i separatista". No torna al seu centre i la Comissió Superior d'Expedients de Depuració li va negar, en diverses ocasions la paga de jubilació. Mor, a Barcelona, el 01 de octubre de 1961, als 88 anys d'edat.

MARGARITA COMAS I CAMPS

(1892-1973)

Va néixer a Alaior (Menorca), el 25 de novembre de 1892. Va estudiar magisteri a l'Escola Normal de Palma i posteriorment es va titular a l'Escola d'Estudis Superiors de Magisteri de Madrid, en la branca de Ciències.

El 1921 va començar la carrera de Ciències Naturals a Madrid, acabant-los en la Universitat de Barcelona, on es doctora. Per a ella, la coeducació no consistia en una simple integració de la dona en el model escolar masculí, sinó a crear un sistema nou, fruit de les aportacions tant del model femení com del masculí, per tal de suprimir les tradicionals diferències.

A l'inici de la Guerra Civil, era a Madrid i va sortir del país per Irun. Fidel a la causa republicana es va exiliar a Anglaterra. Va treballar amb població refugiada i va donar classes de Biologia a la "Dartington Hall School" (Devon). Va morir a Exeter, el 28 d'agost de de 1973.

MARTA MATA I GARRIGA

(1926-2006)

Neix a Barcelona, el 22 de Juny de 1926. El 1937 comença el batxillerat al prestigiós Institut-Escola de la Generalitat. Es llicencia en Filosofia i Lletres (1957), secció de Pedagogia, a la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de Barcelona, i es doctora posteriorment.

El 1965 inicia, de manera clandestina, l'Escola de Mestres Rosa Sensat, amb l'objectiu de recuperar el perdut: la escola pública catalana, així com el laïcisme i la igualtat. Es converteix en un referent dels moviments de renovació pedagògica.

Incorporà la perspectiva de gènere, aportant l'enriquiment de la diversitat, era essencial per construir una societat igualitària, on l'educació era el recurs més potent i pel qual els governs havien d'apostar. Mor a Barcelona, el 27 de Juny del 2006.

